

Dara Waldron

PAIMENKOIRA OSCAR

Tarina ystävydestä

BAZAR

Dara Waldron

PAIMENKOIRA
OSCAR

Tarina ystävydestä

Suomentanut Tero Valkonen

BAZAR

Ensimmäinen painos
Englanninkielinen alkuteos: *A Sheepdog Named Oscar*

Copyright © Dara Waldron 2025

Kuvat Dara Waldron

Suomenkielisen laitoksen © Bazar Kustannus

ja Tero Valkonen 2026

Taiteen edistämiskeskus on tukenut tämän teoksen suomentamista.

Sitaatin Danten *Helvetistä* suomentanut Eino Leino.

Sitaatin Seamus Heaney'n runosta ”Wicklow’ssakin ulvoi tänä iltana
koira” suomentanut Jyrki Vainonen.

Nimet Olga Tokarczukin teoksesta *Aja aurasi vainajain luitten yli*
suomentanut Tapani Kärkkäinen.

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-870-292-4

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

Antonille

*Ei ole rajaa sille, miten syvästi voimme mieltää
itseämme osaksi toista. Myötätuntoiselle
mielikuvitukselle ei ole rajoja.*

– J. M. Coetzee

Rakasta, ja tee mitä tahdot.

– Pyhä Augustinus

1 † PELASTAMINEN

Pienen Anton-poikani viikonlopputavat alkoivat vakiintua. Hän kääntyi aina aamiaisella puoleeni ja sanoi ”Nemo etsimässä”. Lähdin väsyneenä, joskus puoliuunessa hakemaan VHS-kasettia. Kävimme yhdessä istumaan ja katsoimme elokuvan alusta loppuun. Arvioin jossain vaiheessa meidän katsoneen sen toistasataa kertaa. Oli vaikea käsittää lapsen tarvetta katsoa samaa elokuvaa yhä uudelleen, niin että toistossa äidytettiin menemään älyttömyyksiin saakka. Mutta hän katsoi. Me molemmat katsoimme. Muutamia vuosia myöhemmin kiinnitin huomiota elokuvasta kirjoitettuun kritiikkiin: teos kuvaa eroahdistusta. Nemo on kalalapsi, joka vangitaan ja suljetaan tankkiin. Hänen suojelunhaluinen isänsä Marlin etsii häntä epätoivoisesti kaikkialta. Mutta Nemo löytää omat voimavaransa. Hän pakenee, palaa kotiin ja pääsee takaisin isän luokse. Mahtoikohan Anton kokea jotain samankaltaista kuin Nemo? Hän tavoitteli kehityksessään paraikaa itsenäisyyttä.

Katsomalla minun kanssani moneen kertaan samaa elokuvaa hän oppi olemaan yksin.

Tässä teoksessa kuvattava tarina käsittelee yksin olemista ja sen kanssa pärjäämistä. Kyseessä on kertomus lajien välisestä kumppanuudesta, rakkaudesta ja menetyksestä. Kumppanikseni ilmaantuu paimenkoira Oscar. Se tuli elämäni isäni John Waldronin kuoleman ensimmäisenä vuosipäivänä. Päädyin outoa kyllä uskomaan, että Oscar nimenomaan löysi minut. Elämäntaipaleemme kohtasivat aikana, jolloin se oli kotia kaipaava kulkukoira ja minä puolestani hukassa, vailla ystävää. Se ei kysellyt mitään, kun pääni oli täynnä epäilyksiä ja epävarmuutta. Sukutaustani on tyypillisen irlantilainen. Vanhempani lähtivät Irlannista 1970-luvulla Manchesteriin ja työskentelivät siellä brittiläisessä sairaalassa. He palasivat Englannista ja jatkoivat isoisäni praktiikkaa pian syntymäni jälkeen (isoisäni Tony Waldron toimi 1930-luvulta lähtien tuamilaisen sokeritehtaan yleislääkärinä). Kumpikin työskenteli yleislääkärinä. Isä myös rakasti hevosia ja purjehti, hänet tunnettiin koko Länsi-Irlannissa. Myöhemmin elämässään hän saavutti jonkinasteista kuuluisuutta kasvattamalla Faugheenin, yhden Irlannin arvostetuimmista kilpahevosista. Hän kuoli kesken kotimatkan palatessaan väsyneenä ja uupuneena hevoskilpailusta kesäkuussa 2016. Melkein vuosi onnettomuuden jälkeen löysin Oscarin, joka majaili yksinään maatilalla, melko samanlaisella kuin omamme. Oscar oli mustavalkoinen ja pitkäkarvainen paimenkoira, jonka iäksi arvioitiin kahdesta neljään vuotta, ja se oli

asettunut autiotilan latoon lähellä East Claressa sijaitsevaa Kilkishenin kylää.

Isäni oli puhelias ja suosittu. Ystäviä ja naapureita kulki ympäri surutaloa, kuten Irlannissa on tapana, melkein viiden tunnin ajan. Minulla oli sen jälkeen kädet rakoilla käsittelemisestä. Hautajaisten jälkeisinä viikkoina vajosin jonkinlaiseen unitilaan, samalla kun velvollisuuteni poikana oli huolehtia jäämistöstä. Olin menetyksen turruttama mutta kehossa virtasi adrenaliini, joka tuntui viestivän että hoidetaan tämä nyt alta pois. Tapasin ystäviä ja sukulaisia ja koetin saada kaaokseen rakennetta. Isä kuoli testamenttia jättämättä. Siitä seurasi vielä ylimääräistä stressiä kaiken sen kaaoksen lisäksi, jonka äkkikuolema tuottaa. Rakastin isääni, mutta välimme pysyivät jännitteisinä aina hänen kuolemaansa saakka. Hän oli itse joutunut todistamaan isänsä hidasta kuolemaa, ja se vaivasi häntä. Hän koki vanhenemisen ahdistavaksi, aivan kuten Länsi-Irlannin suuri runoilija W. B. Yeats. Kivuton kuolema oli omituinen helpotus, kuten sekin että hän oli elänyt omilla ehdoillaan ja suunnitellut vielä kuolemansa alla pyöräilyä Jordanian ympäri. Suru iski oikein todella jouluna 2016. En juuri vaali perinteitä enkä pidä uskonnollisista seremonioista, mutta joulun symboliikka, perheiden kokoontuminen yhteen ympäri maailmaa, muistutti uskomattoman voimallisesti minua menetyksestä. Jouluaattona istuin tietokoneen ääressä ja kuuntelin toistolla kappaletta ”Waves”, jonka Chance the Rapper laulaa Kanye Westin albumilla *The Life of Pablo*, ja siemäilin samalla ylisuuria viskipaukkuja.

”Aurinko ei paista varjossa, linnut ei lennä häkissä”, kappaleessa lauletaan, ja sitten tulee säe joka todella iski: ”Vaikka joku lähtee pois, tunteet ei lähde...” Miellyin sinä vuonna erikoislaatusesti kappaleen ristiriitaiseen ajatukseen, koin menetyksen trauman itse asiassa leimaavan koko albumia. ”Wavesin” suurenmoinen kauneus on kiistaton, siinä ymmärretään suru joka vyöryy ylitse kuin aaltojen sarja. Jotkin aallot ovat ennalta arvattavia, toiset muuttuvat hyökyaalloiksi.

Äkkikuolemasta seuraa erikoislaatuinen, monimutkainen murhe. Se on usein voimallisimmillaan, kun arjen häly hiipuu ja ystävät ja kollegat olettavat, että pahin on jo ohi. Järkytys hälvenee. Keväällä 2017 halusin ottaa etäisyyttä isän kuoleman lähestyvään vuosipäivään, soitin ystävälle ja ilmoitin etsiväni koiraa. Loe, aloilleen asettunut irlantilainen matkamies, oli pitänyt isän tilalla vuosikaudet hevosia ja vinttikoiria. Isän kuoleman jälkeen hän näytti todellisen luontonsa pitämällä kaiken kunnossa ja hoitamalla tilaa kaksi vuotta. Soitin hänelle eräänä toukokuun iltapäivänä keskustellakseni uudesta maaseutukodistamme, joka sijaitsi Murroe-nimisessä kylässä ja jonka ostimme edellisvuoden kesäkuun kaaoksen jälkeen. Olin nähnyt omin silmin, kuinka Loe huolehti eläimistä, joten tiesin hänen olevan todellinen eläinten ystävä. Luotin maatilaa koskeissa kysymyksissä hänen arvostelukykyynsä.

Keskustelumme oli lyhyt, mukava ja meni suoraan asiaan:

”Hei, Loe.”

”Terve, Dara.”

”Kuule. Yksi kysymys.”

”No. Anna tulla.”

”Aion hankkia koiran.”

”Selvä.”

”Mietin että minkälaisen. Sinähän näit meidän kotimme, kun toit sen pöydän.”

”Onko siinä vieressä maatila?”

”On. Lähellä on kylä. Meitä vastapäätä on maitotila.”

”Onko se aidattu?”

”Kai se on. Meidän takanamme ei ole kuin iso niitty.”

”Dara, hanki paimenkoira. Bordercollie. Ne ovat uskollisia, ne paimentavat laumoja. Terrieri voisi lähteä jahtamaan lampaita tai karjaa ja tulla ammutuksi.”

”Ihanko edelleen paimentava koira?”

”Ei vaan paimentamisen jo lopettanut. Niin.”

”Mistä minä semmoisen saan?”

”No minä voin katsella jos tahdot.”

”Ai. Hyvä.”

Paimenkoira? Paimen. Sellainen joita usein näkee Irlannin maaseudulla, nyörillä latoon kiinnitettynä. Sellainenko, joka on vanhassa TV-sarjassa *One Man and His Dog*, jossa se toimii maamiehen käskyjen mukaan? Bordercollie? Vieroksuin koko nimitystä. Mistä se oli peräisin? Mihin rajaan nimen alkuosa viittasi? Kaikki rajoihin viittaava herätti Pohjois-Irlannin konfliktin aikaan kielteisiä mielikuvia. Totesin siis rajan tarkoittavan Irlannin ja Pohjois-Irlannin välistä rajaa. Sitten ajattelin Walesia ja Englantia. Lopulta päädyin Skotlannin ja Englannin rajaan.

Jep, sehän se varmaan on. Ajatukset keskittyivät paimenkoira-sanan kielteisiin miellelyhtymiin, joita sillä oli Irlannissa silloin kun vartuin. Paimenkoirat olivat siihen aikaan jähmettyneisyyden tunnusmerkkejä, ne kertoivat että perhe oli jäänyt ajasta jälkeen. Ne kertoivat epäterveestä kiinnittymisestä menneeseen. Tuamin kaltaisissa kaupungeissa kehkeytyi paraikaa uusi maailma, joka henki jatkuvasti kehittyvää jälkiteollista aikaa. Paimenkoirat olivat agraariajan jäänteitä, joilla oli ei-toivottua vaikutusta nykyhetkeen. Ne näyttävät vähän ketulta, tuijottavat kyyristellen, vaeltavat ulkosalla ja ovat valmiita toimeen heti kun maamies viheltää. Ne tuijottavat pienillä silmillään, ja niiden tarmo on loputon.

Olen ammatiltani elokuvatuhtija, joten aloin tutkia paimenkoiria ja collieita verkosta ja eri medioista. Bordercolliet ovat usein joskaan eivät aina työkoiria: ne vastaavat laumoista. Irlannin tilanpitäjien työkoirat hoitavat lampaita ja karjaa. Jos koira ei osoita riittävää vaistoa tai älyä, nimityksellä ei varsinaisesti ole merkitystä. Paimenkoira tunnetaan ensisijaisesti työskentelykyvystä. Ymmärsin että collien voi hankkia kasvattajalta, mutta jos se ei osoita lauman kokoamisen kykyä (jota sillä odotetaan olevan), sitä ei välttämättä edes kutsuta paimenkoiraksi. Käsitteet vaikuttivat minusta todella epäselviltä, maaseudun keskeisten perinteiden piirissä tehdyt erottelut uskomattoman hämäriltä.

Alkuperäisestä keskustelustamme heltisi muutakin. Minusta tuntui tärkeältä noudattaa Loen neuvoa. Tiesin

vain haluavani jonkinlaisen paimenkoiran, bordercollien, mitä se ikinä merkitsikin. Mutta minulla ei ollut aavistus-takaan, mistä lähteä etsimään. Olin juuri kirjoittamassa hakukoneisiin ja sosiaalisen median alustoille ”työnteon lopettanut bordercollie/paimenkoira”, kun tapahtui jotain suurenmoista, sattuma joka määräitti löydön hetkeä. Työni yliopisto-opettajana pitää sisällään myös kahdenkeskisiä tapaamisia opiskelijoiden kanssa. Kun eräänä iltapäivänä keskustelin vastaanotollani maisteriopiskelija Anne Stewartin kanssa ja koiran ottaminen pyöri koko ajan mieles-säni, otin vapauden keskeyttää keskustelumme ja kysyä Annelta, sattuiko hän omistamaan koira. Alkujaan Pohjois-Irlannista kotoisin oleva Anne (joka joutui lähte-mään Belfastista kolmentoista vanhana) asuu tätä nykyä East Claressa, Kilkishen-nimisessä pikkukylässä. Hän on asunut niillä main jo kolmisenkymmentä vuotta. Hän joutui muuttamaan Pohjois-Irlannin konfliktin aikaan etelään, mutta hänen kiintymyksensä keskiössä oli yhä kaikki pohjoiseen liittyvä. Paimenkoira-sanan kuullessaan hän innostui selvästi.

Hänellä oli seitsemän koira. Kuusi oli maltankoiria ja yksi bordercollie. Hänen muotoilijapoikansa Michael hankki maltankoiria niiden upean turkin takia, ja Anne puoles-taan oli eläinihmisenä niin aulis, ettei hänellä ollut sydäntä myydä kaikkia ilmaantuvia pentuja. Hänen luottocolliansa Jake oli ulkoilmakoira ja vietti hänen muita koiriaan mie-luummin aikaa omissa oloissaan. Anne kertoi, kuinka hänen koiralaumansa kasvoi ajan mittaan senhetkiseen

kokoonsa. Hänen kotonaan omistauduttiin sekä ihmisten että eläinten hyvinvoinnille. Mainitsin perheemme muuton rajaseudulle Limerickin ja Tipperaryn väliin ja ilmaisoin haluni hankkia itselleni työnsä jo lopettanut paimenkoira. Anne nojautui taaksepäin tuolillaan. Aurinko paistoi ikkunasta sisään, ilmassa leijui pölyhiukkasia kuin uuden ja pian koittavan ajan rakeita. Kaikki tuntui hidastuvan (kun odotin kuumeisena hänen sanojaan).

”Aika hullu juttu kyllä”, oli hänen tavanomaisen pohjoiseen tyyliin esitetty kommenttinsa, jonka yhteydessä tuli tomera ilme ja hymykuopat paljastuivat. ”Ihan meidän lähellä yhdellä tilalla on pieni paimenkoira yksinään. Kaunis eläin.”

Sattuman pyörät alkoivat pyöriä, tuntematon hyvä onni kävi toimeen. Silti koko ajatus tuntui naurettavalta.

”Eikö sitä omista kukaan?” oli huulteni arkaillen muodostama kysymys.

”Ei”, Anne vastasi selvästi sanojaan harkiten. ”Se harhaili kylään ja palasi sitten yksin tilalle. Se on selvästi maatilalta kotoisin, koska sillä ei ole pantaa ja se pysyy ladossa.”

Jäin puntaroimaan hänen sanojaan. ”Tarkoitatko että siellä asuu yksinäinen paimenkoira? Kuka sitä ruokkii? Kuka siitä päivittäin huolehtii?”

Anne vaihtoi asentoa, mihin tuntui liittyvän tiettyä levottomuutta koiran alkuperän suhteen. Hänen äänensävyensä muuttui, ja siihen ilmaantui pohjoista epäluuloisuutta. Kyseessä oli taipumus, jota opin vuoden edetessä tuntemaan paremmin. Hän oli kireä, ahdistunut

puntaroinnissaan. Hän alkoi huokailta ja pyyhkäisi etuhiukset puolelta toiselle.

Sitten hän kääntyi katsomaan minua ja ilmoitti: ”Dara hei, colliethan on halpoja kuin mitkä. Jos tarkastaja näkee sen, se tapetaan. Niitä on niin paljon ympäri maata. Fiksuja ja kauniita eläimiä. Ongelma on siinä, että kukaan ei halua niitä.”

”Kukaan ei halua niitä” vastasi erinomaisesti jo lapsuudessa syntynyttä vaikutelmaa. Paimenkoirat olivat jäänteitä menneisyydestä, josta haluttiin eroon. Mieleeni ilmaantui kuva isästä, joka palasi töistä mustavalkoinen koiranpentu kainalossa, lahjana paikalliselta tilalliselta. Kuvittelen hänen lastensa reagoivan paheksuvasti. Ei ole paimenkoira, ei ole maalaiskoira: katsokaa miten se liikkuu. Lapset halusivat labradorinnoutajan tai kingcharlesinspanielin. Bordercollie, tavanomainen irlantilaiskoira, oli selvä tapaus, ajan hampaisiin juuttunut otus. Siihen törmääminen missään muodossa merkitsi tulevaisuuden hylkäämistä. Eikä meillä Länsi-Irlannissa ollut muuta kuin tulevaisuus. Mutta sinä iltapäivänä työpöytäni ääressä jokin alkoi elää, kun collie-sana mainittiin uudelleen. Minä kävisin vastarintaan, minä hylkäisin pysähtyneisyyteni. Keskustelusta Loen kanssa ei ollut kuin muutama päivä, ja nyt Anne kertoi minulle paimenkoirasta, joka oli ilmaantunut hänen elämäänsä ja mahdollisesti minunkin. Minut valtasi erikoislaatuinen innon ja pelon yhdistelmä. Pian sen perässä tuli kuitenkin halu luopua suunnitelmasta ja ottaa helpompi eläin.

Mistä kaikki angsti? Epäröinti? Minua oli tietysti varoitettu collieiden tarmokkuudesta. Kannoin myös huolta, että koira vaatisi jatkuvasti seuraani. Elin suruaikaa enkä kaivannut elämääni ylettömän touhukasta koiraa. Istuin ja kuuntelin, ilmoitin käyväni katsomassa koiraa, jos saisin ensin kuvan, mutta sen täsmällisempään en vielä lupautunut. Jätin sitoutumatta myös muista syistä: isän kuoleman ensimmäinen vuosipäivä häämötti jo. Minulla ei ollut henkistä eikä ruumiillista tarmoa ottaa koiraa sitä edeltävinä viikkoina. Minua myös pelotti koko ”pelastuskoiran” käsite; pelastamiseen tuntui liittyvän huolenpitoa ja huomiota, jollaista en kykenisi suomaan. Mitä tapahtuisi, jos koira olisi laiminlyöntien jälkeen henkisesti ruvella? Mitä tapahtuisi, jos koiralla olisi samasta syystä käytösongelmia? En kai minä mitenkään voisi sitä ottaa, jos näin olisi. Mutta minulla oli myös uppiniskainen puoleni, ja kysymällä asiaa Annelta olin saattanut itseni koko tilanteeseen, ja jokin minussa halusi viedä asian loppuun asti. Pahimmassakin tapauksessa pääsisin viettämään vähän aikaa maaseudulla asuttuani sitä ennen liian pitkään esikaupungeissa. Ja ehkäpä kaikki menisi myös muilta osin hyvin.

Anne lähetti kuvan viikonloppuna, digitaalisen valokuvan koirasta, joka tuijottaa ränsistyneestä ladosta. Kuvasta oli vaikea päätellä mitään täsmällistä, ellei sitten sitä, että eläimellä riitti ällä etsiä rauhallinen nurkka ja jäädä sinne. Naapurit olivat ilmeisesti ottaneet tavakseen ruokkia koiraa iltaisin, mutta se ei siitä huolimatta lähtenyt heidän talolleen. Se pysyi paikallaan. Naapureiden lisäksi

se näki useimmin tilallisten veljenpoikaa, joka työskenteli paikalla päivisin. Hän sai tilan sedältään tämän jouduttua muistisairaiden hoitokotiin. Valokuva oli sikäli mielenkiintoinen, että se tuntui kertovan älystä ja vaistosta: älystä piiloutua vajaan ja vaistosta löytää maatilalta suojaista soppi.

Oli kuitenkin paljon, mitä kuva ei kertonut, keskeisimpänä kaikki luonteeseen liittyvä. Me keräännymme älypuhelimien ääreen, suurensimme ja pienensimme kuvaa, koetimme löytää siitä merkityksiä. Vaimo ja minä yritimme ymmärtää pikseleitä, jotka huokuivat pelkkää hiljaisuutta. Mitä enemmän me kuvaa katsoimme ja sepitimme siihen mennyttä ja tulevaa, sitä enemmän turhauduimme tietämyksemme aukoista. Kysymyksiä piisasi. Kuinka iso se on? Miten likainen? Kuvasta ei näkynyt kuin oviaukosta työntyvä pää. Kuinka villi se on? Se nukkuu ulkona vajassa. Onko se aggressiivinen? Kenties sitä on piesty ja se on kärsinyt. Anne oli lähdössä muutamaksi päiväksi pois, ja vaikka kuva lähetettiin lauantaina, koiran – Oscarin – luona oli mahdollista käydä vasta keskiviikkona. Ehdin sitä ennen lukea, että nimenomaan koirien adoptioiminen oli lemmikkiasioissa uusi normi, ja luin myös koiran ostamisen ja adoptioimisen eroista. Moni asia on muuttunut siten teinivuosieni, monista eläimistä on tullut ei-toivottuja lemmikkejä. Kaupallisuus oli tullut kuvaan. Niinpä satoja koiria pannaan jakoon heti mielenkiinnon hiivuttua.

Aloin tutkia eläinten pelastamista ja siihen liittyvää kulttuuria. Koirien omistaminen on lyhyessä ajassa

muuttunut (juridisesti) todella paljon. Aktivistien mukaan meillä on moraalinen velvollisuus pelastaa koirat niitä huonosti kohtelevilta omistajilta. Joidenkin mielestä on epäeettistä kasvattaa koiria maailmassa, jossa jo on niin paljon hylättyjä koiria. Eläinten pelastajat tuntuivat kannattavan mieluummin adoptoimista kuin ostamista. Minä en kuitenkaan ollut ostanut lemmikkiä vuosikausiin. Minulla ei ollut aavistustakaan ostamiseen liittyvistä vaatimuksista. Niall Harbisonin kaltaiset koirien pelastajat viettävät tuntikausia yhden eläimen kanssa ja kasvattavat luottamusta pikkuhiljaa. Aktivistit tarjoavat turvakodeille palvelujaan, lahjoittavat ruokaa ja ulkoiluttavat koiria. On todella paljon eläinihmisiä, jotka lahjoittavat turvakodeille varoja, jotta ne voivat jatkaa toimintaansa. Koirien pelastamisen kulttuuri ja kohdennettu hoito ovat kehittyneet yhdessä eläinoikeusliikkeen kanssa; tiesin siitä jotakin yliopistovuosieni pohjalta. Ymmärsin että eläinoikeudet ovat tiukasti yhteydessä älykkäitä elämänmuotoja koskeviin moraalikysymyksiin. Kokevatko eläimet tunteita ja kipua ihmisten tapaan? Jos vastaus on myönteinen, silloin koiran satuttaminen ei juuri poikkea ihmisen satuttamisesta: eläimen palauttaminen normaaliin elämään edellyttää hoivaa. Irlantilainen Harbison on kasvanut vaatimattomaksi verkkokokouksisuudeksi, sillä hän haluaa pelastaa mahdollisimman monta thaimaalaista katukoira, ja hän itse yhdistää pelastamisen tarpeen omaan toipumiseensa erilaisista itsetuhoisista riippuvuuksista. Hänen kirjoituksensa kuvastavat, kuinka paljon elämää muuttavaa

moraalista määrätietoisuutta sisältyykään inhimilliseen haluun pelastaa muita eläimiä.

Maatilan vajasta katsova koira, Annen lähettämän kuvan varsinainen ydin, sisälsi tässä mielessä tietynlaista mystiikkaa. Oviaukosta tähyäminen vaikutti eleenä lähes inhimilliseltä. Kuva tuntui sanovan: ”Olen turvassa kylän julmuudelta, poissa paikasta jossa minua kohdeltiin kaltoin.” Vajan turvaan takertuvan eläimen ilmeessä oli jotain lempeää. Ulos katsovien silmien vieressä oli tyhjä ruokintapussi sekä vanhan sängyn runko, jäänteitä unohdetulta vuosisadalta, menneisyyden merkkejä. Eläinten ruokkiminen oli maatilaelämän perusasioita, sänky oli kulkenut suvussa. Mietin mitä oli mahtanut tapahtua ihmisille, joihin esineet liittyivät.

Mutta vaikka olisin kuinka tuijottanut, en pystynyt taikomaan itseeni varmuutta, että minun hoivataidoillani voisi auttaa traumatisoitunutta koiraa. Spekulointi ei voinut korvata kokemuksen puutetta, kalvavaa tunnetta että minä, me, emme olleet valmiita huolehtimaan koirasta. Kerroin Annelle epäröiväni jo, sitoumukseni alkoi hiipua. Hän rauhoitti minut sointuvalla belfastilaiskorostuksellaan. ”Dara hyvä, upea pikku koira se on, usko pois”, hän sanoi ja synnytti minussa sen verran itseluottamusta, että huoleni hälvenivät hieman.

Vielä piti odottaa joitakin päiviä. Toimeliaisuus auttoi vähentämään epäilyksiä koiran kotiin tuomisesta. Työnteko piti hiipivän epävarmuuden aisoissa. Kun lopulta matkustimme Kilkisheniin Oscaria tapaamaan, aurinko

tuli esiin pilvien takaa. Pitkä talvi oli muuttunut orastavaksi kevääksi ja sitten anteliaaksi kesäksi, mikä konkretisoitui uskomattoman kuumana päivänä, jollaiset tekevät Irlannista niin ainutlaatuisen. Mielialat kirkastuvat, ihmiset juovat julkisesti, leikkikentät pamahtavat täyteen, koko kansa puhkeaa kertaheitolla kuin kukkaan. Olimme päättäneet, että mukaan lähtisi 13-vuotias Anton-poikani ja että heti kotiin palattuamme me ilmoittautuisimme nuoremalle pojallemme Karlille ja vaimolleni Ylvalle. Oli juuri sellainen aurinkoinen kesäilta, joka tuntui kuin tarkoiteltulta maalle lähtemiseen, ulkona olemiseen saarella, jota niin usein leimaa äkäinen sää ja levottomalta Atlantilta saapuva sade.

Söimme nopeasti, ja keskustelussa kuului yhteinen innostus. Emme osanneet ajatella muuta kuin tilalla käyntiä. Suunnitelmana oli mennä ensin Limerickin ja Claren välistä moottoritietä pitkin ja siirtyä sitten maalaistielle. Aurinko porotti. Tuuli puhalsi puoliavoimesta ikkunasta, josta kantautui myös äänten kakofonia. Etsiskelin musiikkia, joka helpottaisi aikuisen ja murrosikäisen välille langennutta hiljaisuutta. Vastaan tuli Bob Dylanin albumi *Blood on the Tracks* (yksi suosikeistani). ”Tangled Up in Blue” -kappale alkoi soida, kun auto puski vasten Atlantilta puhaltavaa tuulta. Moottoritietä pitkin maatilalle päin ajaminen tarjosi selvän tarkoituksen: me pelastamme koiran ja tuomme sen kotiin. Se tuntui hyvältä. Elämä oli vaihteeksi yksinkertaista. Olimme selvillä päämäärästä. Ainoa Kilkisheniin vievä pikkutie edellytti kääntymistä

moottoritieltä vasemmalle Six Mile Bridgen suuntaan, jolloin myös maisema muuttui. Moottoritien monotonisen betonin tilalle tuli pölyävä maalaistie. Mutkittelu kasvuston keskellä oli yhtä valohämyä ja varjoa. Ojien yllä nuokkui pensaita kuin hiuskiehkuroita hoitamattomalla teiniotsalla. Anne oli suunnitellut tapaavansa meidät Six Mile Bridgen kaupungissa, ajatuksena oli että voisimme ajaa hänen perässään toista sivutietä pitkin tilalle, jonne Oscar oli asettunut. Anne ilmoitti viestillä olevansa myöhässä, joten vetäydyimme joen rantaan juomaan kokiksen ja kuuntelemaan ohi virtaavaa vettä. Sen herkeämättä vaihtuva väri tuntui huokuvan villiä, melkein romanttista salaperäisyyttä, kun sininen muuttui vihreän ja hopean eri sävyiksi.

Kansanperinne ja myytit ovat näillä Claren alueilla tärkeitä. Kyseessä on seutu, jota pakanallinen ja varhaiskristillinen perinne erityisesti leimaavat. Aika kerrostuu maisemaan, joka koostuu lähteistä, kehän muotoisista linnoitusasumuksista, linnoista, kukkuloista ja järvistä. Lough Derg, yksi Irlannin suurimmista ja kauneimmista järvistä, houkuttelee paljon väkeä, mutta alueella on myös pienempiä järviä, kuten se, joka sijaitsee Kilkishenin lähellä. Irlannin entinen ylikuningas Brian Boru syntyi Killaloen lähellä, ja yksi hänen veljistään työskenteli siellä piispana. Yksi tärkeä turistikohde on Lough Dergillä sijaitseva Holy Island, jossa säilytetään varhaisen kristillisen Irlannin pyhänjäännöksiä; paikassa pidetään myös hiljaisuusretriittejä ympäri vuoden.

Irlannin maaseudulle sijoittuva muistelmateos surusta, paranemisesta sekä ihmisen ja koiran välisestä siteestä.

Elokuvatiiteilijä Dara Waldron menettää isänsä auto-onnettomuudessa. Yllättävä kuolema on sokki ja siitä seurannut suru ei ota hellittääkseen. Saadakseen muuta ajateltavaa Waldron päättää hankkia koiran, ja erään opiskelijansa vinkistä hän tutustuu hylätyllä maatilalla asustelevaan salaperäiseen bordercollieen Oscariin.

Oscar on luonteeltaan perinteinen irlantilainen paimenkoira, joka vaistojaan seuraten lähtee usein omille teilleen, mutta palaa kuitenkin aina takaisin Waldronin luo. He aloittavat päivittäiset kävelyt sumuisissa metsissä ja karuilla rinteillä, ja vähä vähältä side heidän välillään vahvistuu. Jokainen askel tulee osaksi toipumisen, luottamuksen ja ymmärryksen kehitystä.

Paimenkoira Oscar: tarina ystävydestä on ainutlaatuisen sielukas muistelmateos, joka pohtii paikan, muistin ja luonnon merkitystä, menetyksen tunnetta ja ystävyden lunastavaa voimaa.

ISBN 978-952-870-292-4

kl 99,1

www.bazarkustannus.fi

